

# Interdisciplinarno zbrinjavanje oralnih oboljenja

**Student: Andrea Veselinović**

**Mentor: doc. Dr Sanja Vujkov**

# Interdisciplinarno zbrinjavanje oralnih oboljenja

## Oralna oboljenja:

- heterogena i kompleksna grupa oboljenja
- uticaj na osnovne ljudske potrebe  
(uzimanje hrane i pića, žvakanje, gutanje,  
komunikacija)
- pad kvaliteta života pojedinca

## Interdisciplinarno zbrinjavanje oralnih oboljenja

- Epidemiološke promene;
- raznovrsnost i kompleksnost oralnih oboljenja;
- produženje životnog veka i velika zastupljenost starijeg stanovništva



poboljšanje saradnje između stomatologa, lekara različitih specijalizacija i ostalog medicinskog osoblja.

## Interdisciplinarno zbrinjavanje oralnih oboljenja

**Faktor koji najviše utiče na povećanje potrebe za kolaborativnom sardnjom je značajna međusobna povezanost oralnih i sistemskih bolesti.**

- **Oralna oboljenja ➤ fokalna infekcija ➤ oboljenje udaljenih organa i sistema organa**
- **Sistemske bolesti ➤ oralni simptomi, manifestacije i komplikacije**

## Interdisciplinarno zbrinjavanje oralnih oboljenja

**Interprofesionalna edukacija (IPE) predstavlja saradnju studenata iz dve ili više različitih profesija u zdravstvu u cilju:**

- praktičnog primenjivanja stečenih znanja;
- stručno usavršavanje;
- poboljšanje saradnje sa pacijentima;
- poboljšanje kvaliteta nege;
- postizanja veće efikasnosti u budućem radu.

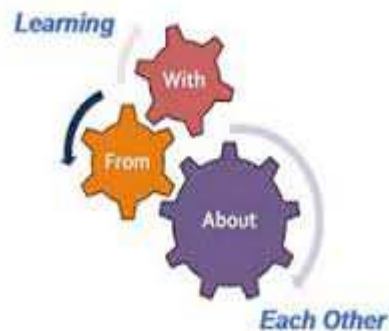
## Interdisciplinarno zbrinjavanje oralnih oboljenja

- interprofesionalno obrazovanje
- međusobna saradnja
- međusobna kolaboracija



## Interdisciplinarno zbrinjavanje oralnih oboljenja

- „Interprofesionalno obrazovanje je kada dve ili više profesija uče sa drugima, od drugih i o drugima, da bi poboljšali međusobnu saradnju i kvalitet zdravstvene zaštite” Centar za unapređenje interprofesionalnog obrazovanja VB (CAIPE)



## Interdisciplinarno zbrinjavanje oralnih oboljenja

Interes za interprofesionalno obrazovanje značajno raste u poslednjih nekoliko godina, zbog toga što se smatra se da je najprikladniji način za studente da uče da vežbaju kroz saradnju, zbog prednosti koje rad sa ljudima van svoje branše i razmena znanja i iskustva sa njima može da pruži.

Prema rezultatima postojećih istraživanja, profesionalne greške sve češće nastaju zbog neuspešne i neadekvatne komunikacije i nedefinisanih odnosa između zdravstvenih radnika.



## Interdisciplinarno zbrinjavanje oralnih oboljenja

Kada je stomatologija u pitanju, kolaborativna saradnja između stomatologa, lekara i sestara je naročito važna u nezi vulnerabilnih grupa kao što su:

- pedijarijski pacijenti;
- pacijenti sa posebnim potrebama
- gerijatrijski pacijenti;
- u okviru palijativne nege bolesnika.



## Interdisciplinarno zbrinjavanje oralnih oboljenja

# OBOLJENJA SA ORALNIM MANIFESTACIJAMA KOJA ZAHTEVAJU INTERDISCIPLINARNI PRISTUP I ZBRINJAVANJE

## Interdisciplinarno zbrinjavanje oralnih oboljenja

### ▪ *Šećerna bolest (diabetes mellitus)*

Nema specifičnih, patognomoničnih oralnih lezija.

- periferna neuropatija ➤ peckanje jezika (glossopyrosis) i subjektivni osećaj žarenja i pečenja oralne sluzokože;
- slatkast zadah iz usta ili zadah na aceton;
- oralna kandidijaza (candidiasis);
- suvoća usta (xerostomia);
- lichen planus;
- gingivitis i parodontopatija;
- promene na krvnim sudovima ➤ usporeno zarastanje rana

## Interdisciplinarno zbrinjavanje oralnih oboljenja

- Poseban problem su infekcije u usnoj duplji.  
Povećana koncentracija šećera u pljuvački (glikosijalija), veća kiselost i povećana gustina pljuvačke ➤ razvoj bakterijske i gljivične infekcije.
  - Sluzokoža usne duplje je crvena, inflamirana i sklona povredama sa čestim pojavama dekubitusa.
- 
- ✓ Redovno pranje zuba, ispiranje usta antiseptičnim rastvorima (hlorheksidin glukonat) i dobra kontrola glukoze u krvi predstavljaju najbolju odbranu protiv oralnih komplikacija dijabetesa.
  - ✓ Potrebna je saradnja endokrinologa i stomatologa specijaliste parodontologije i oralne medicine.

## Interdisciplinarno zbrinjavanje oralnih oboljenja



## Interdisciplinarno zbrinjavanje oralnih oboljenja

### ▪ *AIDS (Acquired Immune Deficiency Syndrome)*

Oralne manifestacije pacijenata sa AIDS-om su brojne:

- cervikalna limfadenopatija;
- uporna kandidijaza;
- herpesne eflorescencije intra i ekstraoralno;
- citomegalovirus;
- Epštajn-Barov virus;
- parodontopatija i gingivitis;
- limfomi;
- leukoplakija;
- suvoća usta;
- oralne ulceracije
- Kapošijev sarkom

## Interdisciplinarno zbrinjavanje oralnih oboljenja

**Stomatološki  
aspekti rada sa  
pacijentima  
zaraženih  
virusom HIV-a  
podrazumevaju  
obaveznu  
antibiotsku  
zaštitu pri  
izvođenju bilo  
kakvih  
intervencija!**



## Interdisciplinarno zbrinjavanje oralnih oboljenja





## Interdisciplinarno zbrinjavanje oralnih oboljenja

### ▪ Hemofilija

Glavni cilj stomatološkog tretmana kod hemofiličara je prevencija bolesti usta i zuba, zbog obimnih krvarenja koja nastaju pri bilo kakvim stomatoloskim intervecijama.

Redovno i pažljivo pranje mekanim četkicama za zube i korišćenje konca za zube, tokom rada u ustima potreban je izuzetno pažljiv rad, bez traumatizacije tkiva.



## Interdisciplinarno zbrinjavanje oralnih oboljenja

- Uklanjanje konkremenata, kiretaža džepova i oralnohirurške intervencije se mogu sprovoditi tek posle prethodne hematološke pripreme:
- Hemofilija A ➤ koncentrat VIII faktora koagulacije (20-40 J/kg/TT) ili krioprecipitat;
- Hemofilija B ➤ koncentrovani factor IX (FIX kompleks) ili sveže smrznuta plazma;
- Hemofilija C ➤ plazma.

## Interdisciplinarno zbrinjavanje oralnih oboljenja

- Preporuke za multidisciplinarni pristup pacijentima sa urođenim poremećajima koagulacije dala je Svetska Federacija za Hemofiliju.
- Preporučeno je formiranje centara za hemofiliju u čijem radu učestvuju stručnjaci različitih specijalnosti: hematolozi, pedijatri, infektolozi, psiholozi, fizijatri, socijalni radnici, stomatolozi i oralni hirurzi, koji se bave prevencijom i terapijom oralnih obolenja.



## Interdisciplinarno zbrinjavanje oralnih oboljenja

### ▪ Ostale bolesti koje zahtevaju kolaborativnu saradnju:

- Daunov sindrom;
- Parkinsonova bolest;
- cerebralna paraliza;
- autizam;
- epilepsija

Kod obolelih od ovih bolesti potrebno je angažovanje velikog broja specijalista i zdravstvenih radnika: kardiologa, otorinolaringologa, fizijatra, fizioterapeuta, logopeda, pedagoga, socijalnih radnika, psihologa, dečijeg stomatologa, parodontologa, oralnog hirurga, anesteziologa i drugih.

## Interdisciplinarno zbrinjavanje oralnih oboljenja

Interdisciplinarno zbrinjavanje je potrebno i kada su u pitanju:

- onkološki pacijenti;
- gerijatrijski bolesnici;
- pacijenti na hemodijalizi;
- pacijenti na imonuspresivnoj terapiji;
- pacijenti na terapiji antikoagulantnim lekovima.

# Interdisciplinarno zbrinjavanje oralnih oboljenja

## CILJ

Cilj ovog istraživanja je da se ustanove znanja i stavovi studenata različitih smerova Medicinskog fakulteta u Novom Sadu, i da se ispita da li postoji značajna razliku u znanju studenata stomatologije i ostalih studijskih smerova u pogledu etiologije, patogeneze, terapije i prevencije oralnih oboljenja, kao i anatomo-morfoloških karakteristika mlečne i stalne denticije.

Na osnovu rezultata istraživanja dale bi se smernice za unapređenje studijskih programa i organizovanje radionica, koje bi imale za cilj unapredjenje međusobne saradnje studenata.

# Interdisciplinarno zbrinjavanje oralnih oboljenja

## MATERIJAL I METODE

Istraživanje je sprovedeno u okviru ReFEEHS Erasmus+ projekta, u okviru radionica organizovanih na Medicinskom fakultetu Univerziteta u Novom Sadu.

- Prospektivna epidemiološka studija
- 100 ispitanika (po 20 ispitanika sa pet različitih smerova Medicinskog fakulteta u Novom Sadu: integrisane akademske studije medicine, stomatologije, farmacije, osnovne strukovne studije zdravstvene nege i osnovne akademske studije medicinske rehabilitacije)
- Ispitanici su studenti završnih godina studija, sa završenom gimnazijom ili medicinskom srednjom školom
- Ispitanici oba pola učestvuju u istraživanju.

# Interdisciplinarno zbrinjavanje oralnih oboljenja

## MATERIJAL I METODE

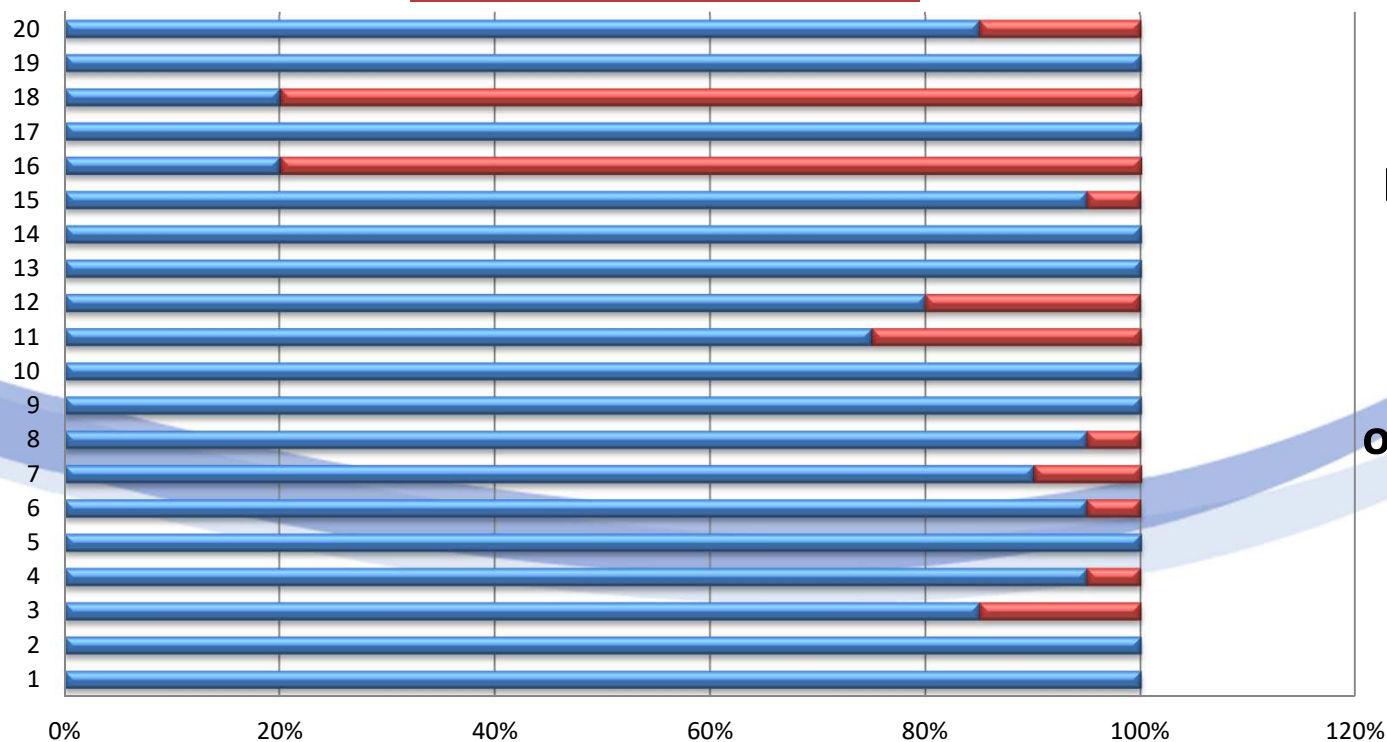
- Epidemiološka studija je sprovedena popunjavanjem upitnika napravljenim za potrebe ovog istraživanja
- Upitnik je anoniman, zatvorenog tipa i sadrži 20 pitanja, koja se odnose na karakteristike mlečne i stalne denticije, etiopatogenezu oralnih oboljenja i učestalost pojedinih oralnih oboljenja kod odraslih i dece
- Tačni odgovori upitnika su formulisani na osnovu udžbenika za Dečiju i preventivnu stomatologiju i ostalu preporučenu literature za integrisane akademske studije stomatologije na Medicinskom fakultetu u Novom Sadu.



# Interdisciplinarno zbrinjavanje oralnih oboljenja

## REZULTATI

### Stomatologija



**86,75% tačnih odgovora**

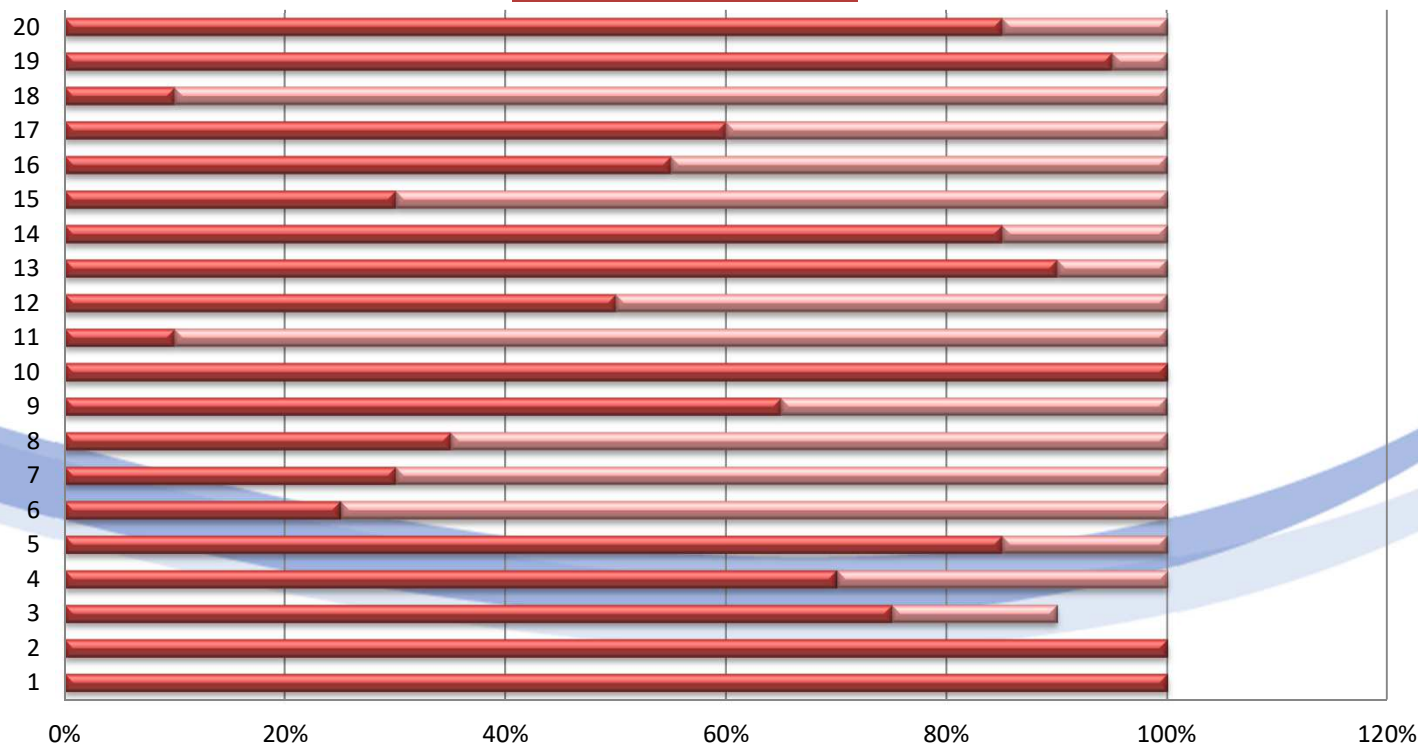
**Na 9 pitanja 100% ispitanika je odgovorilo tačno**

**Na 17 pitanja više od 80% ispitanika je odgovorilo tačno**

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
■ tačno	100%	100%	85%	95%	100%	95%	90%	95%	100%	100%	75%	80%	100%	100%	95%	20%	100%	20%	100%	85%
■ netačno	0%	0%	15%	5%	0%	5%	10%	5%	0%	0%	25%	20%	0%	0%	5%	80%	0%	80%	0%	15%

# Interdisciplinarno zbrinjavanje oralnih oboljenja

## Medicina



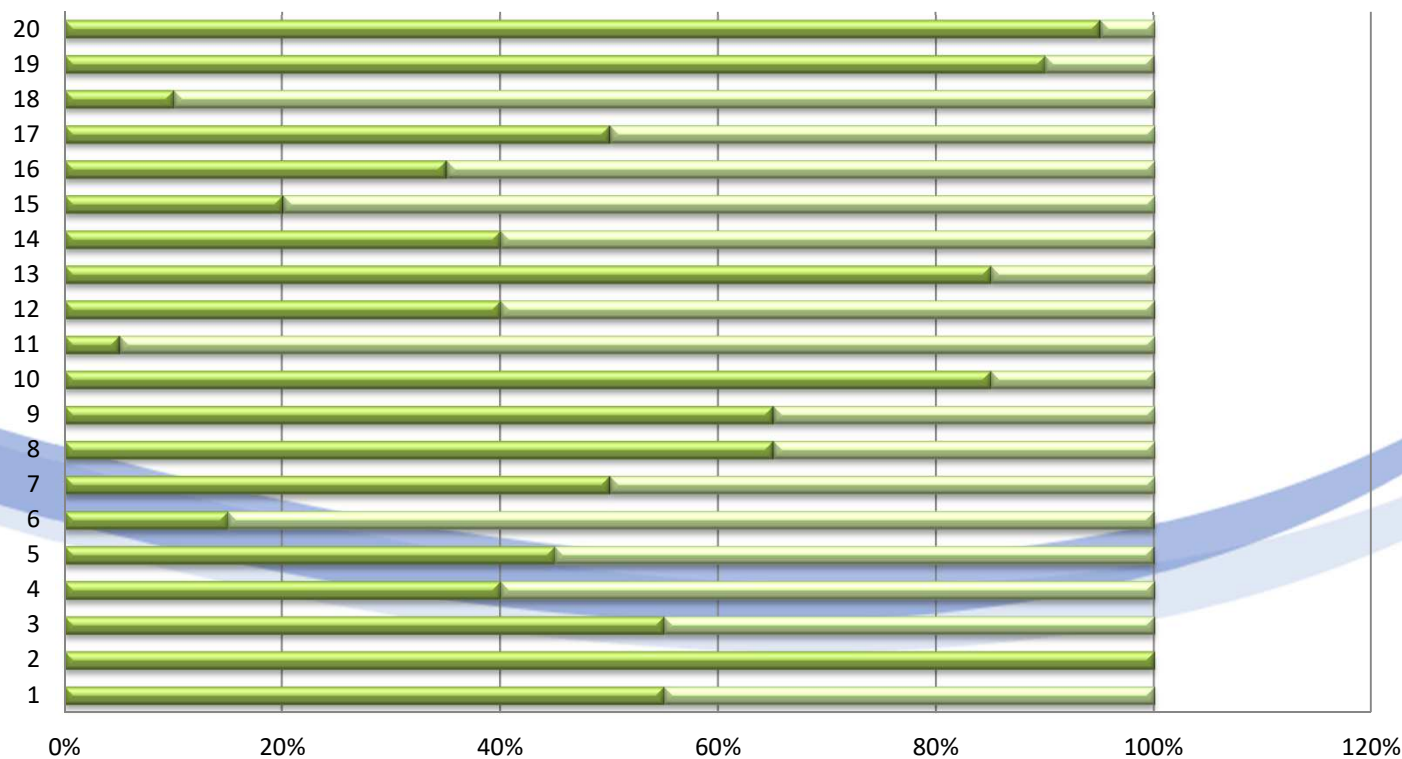
**65,75% tačnih odgovora**

**Na 14 od 20 pitanja više od 50% ispitanika je odgovorilo tačno**

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
■ tačno	100%	100%	75%	70%	85%	25%	30%	35%	65%	100%	10%	50%	90%	85%	30%	55%	60%	10%	95%	85%
■ netačno	0%	0%	15%	30%	15%	75%	70%	65%	35%	0%	90%	50%	10%	15%	70%	45%	40%	90%	5%	15%

# Interdisciplinarno zbrinjavanje oralnih oboljenja

## Farmacija



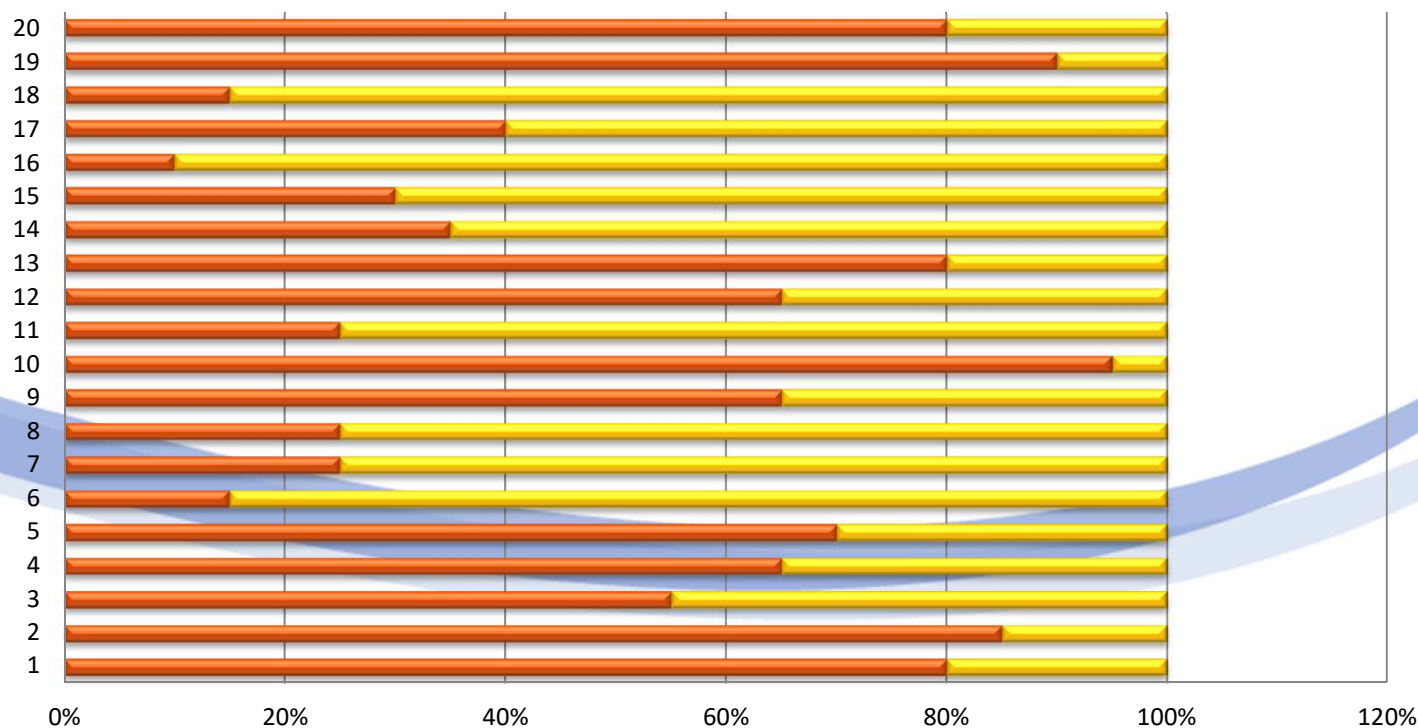
**52,75% tačnih  
odgovora**

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
■ tačno	55%	100%	55%	40%	45%	15%	50%	65%	65%	85%	5%	40%	85%	40%	20%	35%	50%	10%	90%	95%
■ netačno	45%	0%	45%	60%	55%	85%	50%	35%	35%	15%	95%	60%	15%	60%	80%	65%	50%	90%	10%	5%

# Interdisciplinarno zbrinjavanje oralnih oboljenja

## Medicinska rehabilitacija

**52,50% tačnih  
odgovora**

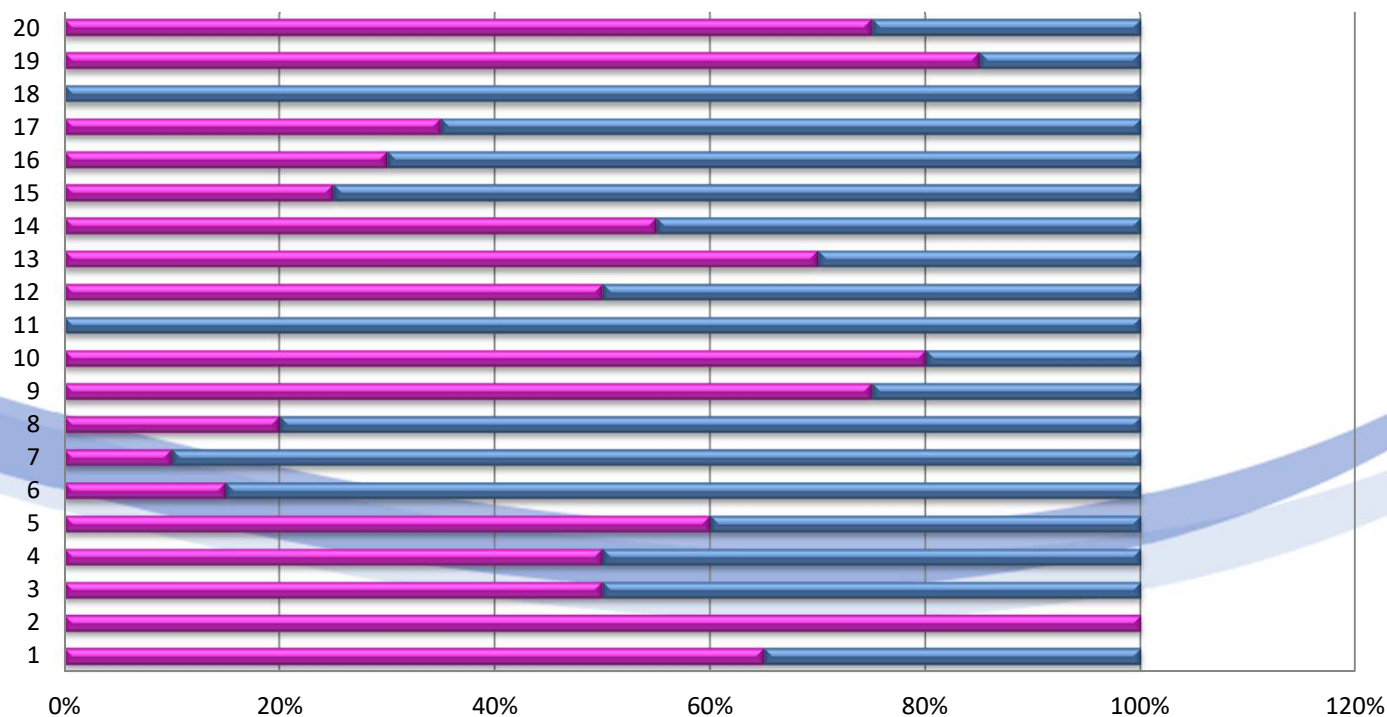


	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
■ tačno	80%	85%	55%	65%	70%	15%	25%	25%	65%	95%	25%	65%	80%	35%	30%	10%	40%	15%	90%	80%
■ netačno	20%	15%	45%	35%	30%	85%	75%	75%	35%	5%	75%	35%	20%	65%	70%	90%	60%	85%	10%	20%

# Interdisciplinarno zbrinjavanje oralnih oboljenja

## Zdravstvena nega

47,5% tačnih  
odgovora



	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
■ tačno	65%	100%	50%	50%	60%	15%	10%	20%	75%	80%	0%	50%	70%	55%	25%	30%	35%	0%	85%	75%
■ netačno	35%	0%	50%	50%	40%	85%	90%	80%	25%	20%	100%	50%	30%	45%	75%	70%	65%	100%	15%	25%

# Interdisciplinarno zbrinjavanje oralnih oboljenja

## ZAKLJUČAK

1. Na osnovu rezultata istraživanja, procentualne zastupljenosti i broja tačnih odgovora ustanovljeno je da postoji značajna razlika u znanju studenata stomatologije u odnosu na ostale studijske smerove Medicinskog fakulteta u Novom Sadu u pogledu etiologije, patogeneze, terapije i prevencije oralnih oboljenja, kao i anatomo-morfoloških karakteristika mlečne i stalne denticije.
2. Najmanja razlika uočena je između znanja studenata integrisanih akademskih studija stomatologije i integrisanih akademskih studije medicine, što se može povezati sa sličnim kurikulumom u toku prvih šest semestara studija.
3. Dobijeni rezultati istraživanja ukazuju na značaj uvođenja IPE u nastavni program različitih smerova na Medicinskom fakultetu u Novom Sadu.

---

# Collaboration.

---

“Alone we are smart.

Together we are **brilliant.**”

–Steven Anderson

**HVALA NA PAŽNJI!**

